

דו"ח סיום תכנית

שותפים יקרים,

עם סיום קבלת המענק מהקרן, גודה לכם אם תסכימו לחלוק עם הקהילה המקצועית את הידע שנרכש בתכנית – האתגרים, התובנות והלקחים להמשך. כך, כל אדם או גוף אשר עשויים להתעניין בתכנית או בתוצריה, יוכלו ללמוד ולהרוויח מהניסיון הרב והעשיר שצברתם.

תודה על הנכונות לשתף פעולה.

מידע כללי

שם הארגון בעברית	המכון הישראלי לדמוקרטיה	שם התכנית	מחקר: הובלת שינוי מדיניות במערכת החינוך: חילוץ עקרונות מניסיון העבר
שם הארגון באנגלית	Israel Democracy Institute	מס' תכנית	329
תקופת המענק		סכום המענק	385,000
שם ופרטי קשר מוביל התכנית	דלית שטאובר	תאריך תום תכנית	דצמבר 2020
שם איש/אשת קשר מהקרן:	לימור מימון		

1. תיאור התכנית ומטרותיה (עד 100 מילים):

מחקר זה בא לזהות ולאפיין את הפרמטרים והמאפיינים שתורמים או פוגעים בהצלחת יישום רפורמות בתחום החינוך לאורך זמן. המחקר ביקש להגדיר עקרונות שיסייעו ליזמי ומובילי מדיניות בתהליכי תכנון ויישום של רפורמה תוך שימת דגש על המאפיינים הגנריים של התהליך עצמו, למשל, תהליכי קבלת ההחלטות, תהליכי ההטמעה, מנגנוני העבודה, ובעלי התפקידים. המחקר בחן את "5 פי 2" כמקרה בוחן לאופן בו העקרונות באו לידי ביטוי ולמידת תרומתם. מטרת-העל של המחקר ולשמה הוא נועד: לתרום לשיפור עיצוב תהליכי השינוי במערכת החינוך וליישומם המיטבי, באמצעות יצירת מסגרת מובנית של עקרונות נדרשים להובלת תהליכי שינוי במערכת החינוך.

2. מהם התוצרים והתפוקות של התכנית (עד 100 מילים)?

במסגרת מחקר מקיף נוצרו מספר תוצרים: סקירת ספרות המכילה רקע תיאורטי וסקירה בין-לאומית של היבטים התומכים ביישום רפורמות. מודל ליישום מיטבי של רפורמות ושינויי מדיניות על בסיס הניסיון הישראלי. המודל התבסס על מגוון מקורות מידע – ראיונות איכותניים וניתוח תובנות משתי קבוצות לימוד שפעלו בעבר. מדריך מקוצר המיועד להציג באופן בהיר ונגיש את תובנות המודל. סקר מורים-מנהלים אשר בחן את האופן בו עקרונות המודל יושמו ברפורמת "5 פי 2" ומידת התרומה הנתפסת שלהם להצלחת הרפורמה. תובנות לגבי מידת הצלחת רפורמת "5 פי 2". מושב מיוחד בכנס אלי הורביץ 2020 עסק ברפורמות בחינוך והוצגו ממצאי המחקר ויישום התובנות העולות ממנו. המחקר עורר עניין רב הן בין משתתפי הכנס והן במדיה הישראלית והבין-לאומית. בדו"ח הקצר המצ"ב, מופיעה המצגת שהוצגה בכנס, וכן הקישורים לפרסומי המחקר במדיה השונים.

3. מה למדתם במהלך התוכנית ומהם הלקחים להמשך? האם התוכנית תמשיך גם לאחר סיום המענק?

המחקר שפך אור הן על היבטים המתוארים בספרות המקצועית ביחס לרפורמות מוצלחות ועד כמה תובנות מחקריות אלו מוצאות עוגן בקרב אנשי מקצוע, הן מתחום המדיניות, והן בקרב הצוותים החינוכיים העובדים בשדה.

תובנות עיקריות: החשיבות בשיתוף פעולה ארוך-טווח עם כל בעלי העניין, גמישות בתכנון הפדגוגי והתקציבי על מנת לתת מענה מדויק להכשרת הצוותים וליוזמות פדגוגיות מקומיות, מתוך הקפדה על הזדהות הצוותים עם הצורך ועם המטרות.

4. אילו הייתם מייעצים לקולגה אשר רוצה להוציא לפועל תכנית דומה – מהם שלושת הדברים אליהם חשוב לשים לב (בדיקה מקדימה, עשה/אל תעשה, תוצאות בלתי צפויות)?

1. יש חשיבות לשמור על מידת גמישות שתאפשר התאמה בין הצעת המחקר המקורית לתובנות שמתגבשות במהלך המחקר, ובמיוחד בעתות של שינויים דרמטיים כגון משבר הקורונה.
2. לא ניתן לוותר על סקר רחב המביא את עמדות האנשים הפועלים בשדה.
3. רצוי לדגום את עמדות השדה מספר פעמים לאורך תקופה, ובמיוחד אם התקופה מתאפיינת בשינוי דרמטי, כגון השפעת הקורונה על מערכת החינוך.

5. הערות נוספות:

המחקר שבוצע בסיועה של הקרן הוצג בכנס אלי הורביץ במושב- "מערכת החינוך, ממשבר להזדמנות" עם דגש מרכזי על הובלת רפורמות בחינוך. ייחודו של המושב היה במתן "במה" רחבה לדיון בנושא מפרספקטיבות של אנשי מחקר, אנשי מעשה הפועלים בשטח, מקבלי החלטות וקובעי מדיניות ממשד החינוך ומשרד האוצר, וכן נציגי ארגוני המורים, הנהגת ההורים הארצית, הקבינט הציבורי לחינוך, ויו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית.

6. קישורים רלוונטיים (אתר אינטרנט, תוצרי התוכנית):

הדו"ח—"הובלת שינוי במערכות חינוך: חילוץ עקרונות מניסיון העבר" (שטאובר, קדרון, זליקובסקי-אדן) מהווה תוצר מרכזי של התכנית ומפרט את שיטת המחקר, ממצאיו, ומסקנותיו, תוך מתן דגש על המלצות קונקרטיות למדיניות הנגזרות מממצאיו. ניתנה במה מרכזית למחקר במסגרת "כנס אלי הורביץ לכלכלה וחברה" בהשתתפות טובי המומחים מהארץ ומחו"ל. הנחיית הדיון היתה בידיו המיומנות של מנכ"ל הקרן. בשבועות הקרובים יפורסם הדו"ח המלא ע"י ההוצאה לאור של המכון—תוך ציון חשיבות הקרן בתמיכה בתכנית ובתשומות המקצועיות החשובות שהעניקה לה.

בינתיים—ניתן לעיין ב: [/https://www.idi.org.il/hurvitz/2020](https://www.idi.org.il/hurvitz/2020)
הובלת שינוי מדיניות במערכת החינוך: חילוץ עקרונות מניסיון העבר, דצמבר 2020

אנו מחויבים לערכים של שקיפות ולמידה, ולכן מבקשים לעדכנכם כי בכוונתנו לפרסם את הדוח המלא (או תקציר מתוכו) באתר האינטרנט של הקרן.

תודה רבה ובהצלחה!
קרן טראמפ